Gemeente Voorschoten

Zaaknummer:	Z/22/064871
Documentnummer:	298375
Datum:	dinsdag 19 april 2022/verzonden 20 april 2022
Onderwerp:	Uitvoering eenmalige energietoeslag
Portefeuillehouder:	
Bijlage(n):	1. Beleidsregels eenmalige energietoeslag Voorschoten 2022

Geachte Raad,

Met deze brief informeert het college de gemeenteraad over de ontwikkelingen rondom de eenmalige energietoeslag. Het college heeft hiertoe beleidsregels vastgesteld, welke in deze raadsbrief nader worden toegelicht. Daarbij is gehoor gegeven aan de oproep van het Rijk om huishoudens met een inkomen van maximaal 120% van het sociaal minimum een energietoeslag van € 800 uit te gaan keren.

De energieprijzen zijn flink gestegen. In februari jl. meldde het CBS op basis van de energieprijzen van januari 2022 dat huishoudens met een gemiddeld energieverbruik 86% meer moeten betalen voor hun energierekening dan in januari 2021. Sinds de Russische inval in Oekraïne zijn de energieprijzen verder gestegen. Het CPB constateert dat voor huishoudens met een laag inkomen en een variabel of aflopend energiecontract de energiekosten als aandeel van het besteedbaar inkomen veel harder stijgen dan voor huishoudens met een hoger inkomen. Naast de generieke maatregelen van de Rijksoverheid om huishoudens te ondersteunen (verlagen energiebelasting en energiebesparende maatregelen) vraagt de Rijksoverheid aan gemeenten om huishoudens met een laag inkomen extra te ondersteunen met een energietoeslag in 2022.

Voor het verstrekken van de energietoeslag wordt de Participatiewet aangepast. Aangezien de sterk gestegen energierekening bij huishoudens met een laag inkomen acute financiële problemen kan veroorzaken, heeft minister Schouten aangegeven dat gemeenten vooruitlopend op de inwerkingtreding van de wetswijziging tot uitbetaling mogen overgaan (kamerbrief 2022-0000070980, 15 maart jl.).

Gezien de urgentie om huishoudens te compenseren voor de stijgende energieprijzen heeft het college op 12 april 2022 besloten in te stemmen met het uitvoeren van de eenmalige energietoeslag. Het budget ten behoeve van de eenmalige energietoeslag zal bij de najaarsnota alsnog formeel worden aangevraagd.

Beleidsregels

Om uitvoering te kunnen geven aan de regeling heeft het college op 19 april 2022 de beleidsregels eenmalige energietoeslag 2022 vastgesteld. Op basis van onder andere een (niet-bindende) richtlijn, gepubliceerd door het ministerie van SZW en de VNG, zijn de volgende keuzes gemaakt:

Hoogte toeslag

Het richtbedrag van € 800 wordt gevolgd onder andere omdat hier landelijk al veel over is gecommuniceerd in de media (o.a. vanuit het Rijk).

Doelgroep

De energietoeslag is bedoeld voor huishoudens met een laag inkomen, dat wil zeggen een inkomen op of net boven het sociaal minimum. Het college heeft de bevoegdheid om invulling te geven aan wat onder een laag inkomen wordt verstaan.

Ondanks het feit dat het lokale minimabeleid voor de meeste regelingen een grens van 110% of 130% van het sociaal minimum kent, is voor een inkomensgrens van 120% van het sociaal minimum gekozen. Hier zijn de volgende redenen voor:

- Met een inkomensgrens van 120% kan een grotere doelgroep die kwetsbaar is om in de financiële problemen te komen, worden ondersteund;
- Bij het hanteren van een hogere inkomensgrens van 130% van het sociaal minimum is er sprake van een financieel risico, omdat de minister geen garantie heeft gegeven om een tekort aan budget bij een inkomensgrens van 130% van het sociaal minimum te compenseren;
- In de richtlijn van SZW en VNG is aangegeven dat een inkomensgrens lager dan 120% van het sociaal minimum niet wenselijk is.
- In de landelijke berichtgeving wordt 120% van het sociaal minimum aangehouden, daarmee zijn verwachtingen gewekt bij inwoners.

Mocht de aanvrager niet geheel voldoen aan de voorwaarden voor de energietoeslag, dan kan gekeken worden of de hardheidsclausule (opgenomen in de beleidsregels) van toepassing is. Dit is een verruiming van de wettelijke bevoegdheid om af te wijken van beleidsregels. Ook dat kan leiden tot niet door de minister gegarandeerde uitgaven. Dit is echter alleen in incidentele gevallen. Als college hebben we aandacht voor de mensen die bij ons bekend zijn als slachtoffer van de toeslagenaffaire. Er wordt gekeken op welke manier we deze doelgroep tegemoet kunnen komen.

Doelgroep – kostendelersnorm

Het landelijke uitgangspunt is één energietoeslag per huishouden. Door deze regel is de energietoeslag op een adres nooit hoger dan € 800. Huishoudens waar meerdere kostendelers samen een huishouden vormen, kunnen de energietoeslag maar één keer ontvangen aangezien er ook sprake is van één energierekening.

Uitgesloten doelgroepen

Het is mogelijk om een aantal groepen inwoners uit te sluiten van het recht op de energietoeslag. In navolging van de richtlijn komen de volgende inwoners niet aanmerking voor de toeslag:

- Inwoners die in een inrichting verblijven, aangezien de instelling voorziet in de energiekosten;
- Inwoners met alleen een briefadres (dak- en thuislozen) omdat zij geen energiekosten hebben;
- Inwoners jonger dan 27 jaar en aanspraak kunnen maken op studiefinanciering (WSF 2000), want zij zijn sowieso uitgesloten van het recht op algemene bijstand en hun woonsituatie is zeer divers, ook voor wat betreft de energiekosten;
- Jongeren tot 21 jaar, want ouders hebben tot deze leeftijd een wettelijke onderhoudsplicht. Een uitzondering hierop vormen inwoners tot 21 jaar die aanvullende bijzondere bijstand voor het voeren van een zelfstandig huishouden ontvangen. Bij deze groep kan aangenomen worden dat de ouders niet aan de onderhoudsplicht kunnen voldoen.

Manier van toekennen

Gemeenten kunnen de toeslag op twee manieren toekennen, namelijk via een ambtshalve toekenning en via een toekenning op aanvraag. Om huishoudens zo snel mogelijk financieel te kunnen ondersteunen en de uitvoeringskosten te beperken, wordt aanbevolen om de energietoeslag waar mogelijk ambtshalve toe te kennen.

De toeslag kan automatisch worden toegekend en worden uitbetaald aan huishoudens waarvan vaststaat dat zij voldoen aan de voorwaarden en recht hebben op de toeslag. In de beleidsregels is vastgelegd dat de volgende huishoudens de toeslag ambtshalve toegekend krijgen:

- Huishoudens die algemene bijstand ontvangen;
- Huishoudens die een uitkering ontvangen op grond van het Bbz 2004, de IOAW of de IOAZ;
- Huishoudens die enkel een minimaregeling ontvangen met een maximale inkomensgrens van 110% van het sociaal minimum;
- AIO-gerechtigden.

Naar verwachting ontvangen ongeveer 300 huishoudens in Voorschoten een ambtshalve toekenning.

Aan een deel van de doelgroep kan de energietoeslag niet ambtshalve worden toegekend. Dit is aan de huishoudens met een inkomen tussen de 110% en 120% van het sociaal minimum en huishoudens met lage inkomens die (op dit moment) geen gebruikmaken van een uitkering of minimaregelingen van de gemeente. Deze huishoudens kunnen de energietoeslag zelf aanvragen.

Uitvoering

Om zo snel mogelijk aan een zo groot mogelijke groep huishoudens de toeslag te kunnen uitbetalen, wordt er gestart met de ambtshalve toekenningen. De uitbetaling gebeurt in drie stappen:

1. Uitbetaling aan huishoudens die algemene bijstand ontvangen;

2. Uitbetaling aan huishoudens met een uitkering op grond van het Bbz 2004, de IOAW of de IOAZ;
3. Uitbetaling aan huishoudens die enkel een minimaregeling ontvangen met een maximale inkomensgrens van 110% van het sociaal minimum.

Uiterlijk 1 mei 2022 ontvangen bovenstaande huishoudens de toeslag, zonder dat zij hier iets voor hoeven te doen. Huishoudens die een AIO ontvangen van de SVB ontvangen de toeslag mogelijk later. De SVB stelt de gegevens van deze groep beschikbaar door tussenkomst van het Inlichtingenbureau. Dit kan enkele weken duren.

Tegelijkertijd wordt er gewerkt aan een digitale aanvraagprocedure via lv.nl. Middels deze digitale aanvraagprocedure wordt het mogelijk om na het beoordelen van de aanvraag de toeslag automatisch uit te betalen, zodat de huishoudens sneller het geld op hun rekening hebben. Het is naar verwachting vanaf half mei mogelijk om een aanvraag in te dienen.

Risico's

Voor de energietoeslag heeft het kabinet in totaal een eenmalig budget van € 680 miljoen beschikbaar gesteld. Het budget dat de gemeente ontvangt voor de toeslag is nog niet bekend. Pas na de meicirculaire weten gemeenten hoeveel geld zij precies ontvangen voor het toekennen en uitvoeren van de energietoeslag. Daarnaast is de omvang van de doelgroep die een aanvraag moet indienen onduidelijk. Dit zorgt ervoor dat de omvang van de totale compensatie lastig te bepalen is.

Een indicatie van het budget, gebaseerd op de maartbrief van het ministerie van BZK, laat zien dat Voorschoten een bedrag van € 597.000 kan verwachten.

	Indicatie Maartbrief BZK		
Indicatie budget t.b.v. de eenmalige energietoeslag	**Compensatie huishoudens**	**Uitvoerings-kosten**	**Totaal**
Voorschoten	**€ 562.000**	**€ 35.000**	**€ 597.000**

Dit budget zal niet toereikend zijn wanneer de verwachte 90% van de doelgroep de regeling krijgt toegekend. Op basis van de indicatie uit de maartbrief is er bij een bereik van 90% uitgaande van 800 huishoudens een tekort van € 14.000.

Wel heeft het Rijk de garantie afgegeven voldoende middelen beschikbaar te stellen voor gemeenten. Op welke wijze een eventueel tekort door het Rijk gecompenseerd wordt, is op dit moment nog niet bekend.

Vervolg

Inwoners worden via de gemeentelijke website, sociale media en lokale media geïnformeerd over de geldende voorwaarden en aanvraagmogelijkheden. Naar verwachting kunnen inwoners vanaf half mei de energietoeslag aanvragen via de website van Leidschendam-Voorburg.

Aangezien niet alle huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum in beeld zijn, bestaat de kans dat niet iedereen die recht heeft op de toeslag ook wordt bereikt. Om

zoveel mogelijk huishoudens te kunnen bereiken, wordt er proactief via de bovenstaande communicatiekanalen gecommuniceerd. Mocht uit de monitoring van aanvragen blijken dat deze achterblijven, dan wordt er gekeken welke aanvullende maatregelen genomen kunnen worden om de huishoudens alsnog te bereiken.

Tot slot, met het toekennen van de toeslag komen ook huishoudens met een laag inkomen in beeld die tot nu toe niet bekend waren. Het toekennen van de toeslag wordt gezien als kans om het bereik van de minimaregelingen en ondersteuningsmogelijkheden op het gebied van geldzaken en schulden onder de aandacht te brengen.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

A. R. de Graaf,
gemeentesecretaris

drs. N. Stemerdink,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Beleidsregels Eenmalige energietoeslag gemeente Voorschoten 2022

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Voorschoten

gelet op:

- artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht;
- artikel 35 van de Participatiewet;

overwegende dat:

- het college het wenselijk vindt om aan te geven in welke situaties en onder welke voorwaarden huishoudens in aanmerking kunnen komen voor een eenmalige energietoeslag in 2022;
- het daarom wenselijk is voor dit doel tijdelijk beleidsregels vast te stellen;

Besluit vast te stellen de Beleidsregels eenmalige energietoeslag gemeente Voorschoten 2022.

Artikel 1: Begripsbepalingen

1. In deze beleidsregels wordt verstaan onder:
   a. aanvrager: de alleenstaande die de energietoeslag aanvraagt, dan wel de samenwonenden die deze gezamenlijk aanvragen;
   b. college: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Voorschoten;
   c. huishouden: de alleenstaande, alleenstaande ouder of gezin zoals bedoeld in artikel 4 van de participatiewet of samenwonenden zoals bedoeld in artikel 1 lid 1 sub h van deze beleidsregels;
   d. inkomen: totaal van het inkomen, bedoeld in artikel 32 lid 1 van de participatiewet;
   e. peildatum ambtshalve toekenningen: 1 januari 2022 of datum aanvraag uitkering levensonderhoud;
   f. peildatum overige aanvragen: datum van aanvraag;
   g. referteperiode: de maand voorafgaand aan de datum van aanvraag of – bij wisselend inkomen – de drie maanden voorafgaand aan de datum van aanvraag;
   h. samenwonende: degene die duurzaam een gezamenlijke huishouding voert met een ander inclusief de kostendeler zoals bedoeld in de wet;
   i. wet: Participatiewet.
2. Voor zover niet anders bepaald, worden de begrippen in deze beleidsregels gebruikt in dezelfde betekenis als in de Beleidsregels bijzondere bijstand en minimabeleid Voorschoten 2020, Participatiewet, of de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 2: Hoogte energietoeslag

De energietoeslag bedraagt in 2022 eenmalig € 800,- per huishouden.

Artikel 3: Doelgroep eenmalige energietoeslag 2022

1. De eenmalige energietoeslag 2022 is bedoeld voor een huishouden met een laag inkomen en wordt ambtshalve of op aanvraag als bijzondere bijstand verleend.
2. Voor de toepassing van deze regeling wordt het vermogen niet in aanmerking genomen.
3. Een huishouden heeft een laag inkomen als gedurende de referteperiode het in aanmerking te nemen inkomen niet hoger is dan 120% van de toepasselijke bijstandsnorm.
4. Tot een huishouden wordt niet gerekend de persoon die:
   a. in een inrichting verblijft als bedoeld in artikel 1 aanhef en onderdeel f van de wet;

b. jonger is dan 21 jaar en geen aanvullende bijzondere bijstand voor het voeren van een zelfstandig huishouden ontvangt;
c. jonger is dan 27 jaar en aanspraak maakt op studiefinanciering op grond van de Wet studiefinanciering 2000; of
d. is ingeschreven in de basisregistratie personen als ingezetene met enkel een briefadres.

5. Er wordt per huishouden éénmaal energietoeslag verstrekt.

Artikel 4: Ambtshalve toekenning

1. In aanvulling op artikel 3 wordt de energietoeslag ambtshalve verstrekt aan huishoudens, waarvan het bankrekeningnummer bekend is bij de gemeente, en die:
   a. algemene bijstand ontvangen;
   b. een uitkering ontvangen op grond van het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz 2004), de inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en de inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ); of
   c. een minimavoorziening ontvangen op grond van de Beleidsregels bijzondere bijstand en minimabeleid Voorschoten 2020.
2. In afwijking van lid 1 sub c geldt de ambtshalve toekenning niet voor inwoners die enkel een minimavoorziening ontvangen waarvoor een inkomensgrens van 130% van het sociaal minimum geldt.
3. De ambtshalve toekenning heeft ook betrekking op huishoudens die algemene bijstand ontvangen van de Sociale Verzekeringsbank op grond van artikel 47a van de wet.

Artikel 5: Aanvraag

1. Huishoudens die niet in aanmerking komen voor een ambtshalve toekenning van de energietoeslag kunnen een aanvraag indienen met een door het college ter beschikking gesteld aanvraagformulier.
2. Bij de aanvraag wordt in ieder geval overgelegd:
   a. kopie van een identiteitsbewijs (geen rijbewijs); en,
   b. bewijs van het inkomen (loonstrook of uitkeringsspecificatie) van de referteperiode.
3. Een aanvraag voor de eenmalige energietoeslag kan worden ingediend tot en met 30 november 2022.

Artikel 6: Hardheidsclausule

Als de aanvrager niet in aanmerking komt voor een eenmalige energietoeslag kan het college, gelet op alle omstandigheden, in het individuele geval beoordelen of de aanvrager in afwijking van de beleidsregels alsnog in aanmerking komt voor een eenmalige energietoeslag, indien dringende redenen hiertoe noodzaken.

Artikel 7: Inwerkingtreding en duur beleidsregels

1. Deze beleidsregels treden in werking de dag na datum van publicatie in het Gemeenteblad.
2. Deze beleidsregels vervallen op 1 januari 2023.

Artikel 8: Citeertitel

Deze beleidsregels worden aangehaald als:

Beleidsregels Eenmalige energietoeslag gemeente Voorschoten 2022.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Voorschoten, gehouden op 19 april 2022

de secretaris,	burgemeester,
A.R. de Graaf	drs. N. Stemerdink